

ABONAMENTELE

Fentru Sibiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.
Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.
Se prenumără și la poșta și la librării.
În România:
la dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.
Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

„Protestul” — un neadevăr.

Sibiu, 21 Ianuarie n.

Văzând campania ce se face cu protestul celor 6 membri ai comitetului național mai ales în România, nu mai putem aștepta cu discutarea lui.

Eată că încă azi îl punem înaintea cetitorilor noștri, și-i rugăm să ne urmeze în analiza lui.

Am crezut, că o atare chestiune nu e de a se bucina în lume. Chiar adevărată dacă ar fi baza lui — ceea-ce nu e — apelul ce-l fac cei 6 membri nu ar fi iertat se-l făcă prin ziare, mai ales nu în România, căci astfel chestiunea principală, ce ne ocupă astăzi, numai incurcă se poate.

Am crezut, că lucruri petrecute ca ieri în confidență și secret nu e iertat a le divulga mâne în toate părțile lumii.

De aceea am ținut, că nu e bine să publicăm „protestul”, și că în discutarea lui se venim numai cu aparatul oficios, din a cărui cadre el a eșit.

Acum însă nu mai amînăm publicarea lui. Nu mai așteptăm nici după autorizarea celorlalți bărbați, cari au fost prezenți la consfătuirea confidențială. Causa a fost aruncată înaintea opiniei publice — se fie deci.

Dacă cei șese membri au avut nesocotința să facă acest pas, noi avem datorința de publiciști să ne spunem cuvântul.

Vom și spune fără nici un incugiur, că protestul e un neadevăr.

* * *

Eată vestitul

Protest.

În zilele de 10 și 11 Ianuarie n. 1896 unsprezece dintre membrii comitetului național disolvat, și anume: Dr. I. Rațiu, G. Popp de Băsești, Dr. V. Lucaciu, Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa, N. Cristea, Dr. T. Mihali, Dr. G. Tripo, Dr. V. Fodor, Iuliu Coroianu și Rubi Patia s-au întrunit în Sibiu la consfătuirea confidențială. Scopul acestor întruniri era să aplaneze pe cale painică divergențele ce s-au născut în sinul partidului național în urma hotăririlor luate la 15 și 16 Noemvrie 1895, și mai ales în urma conflictului, ce s'a dat pe față după dispozițiile luate de dl Dr. I. Rațiu în afacerea redacțiunii „Tribunei” și „Foii Poporului”.

Consfătuirile au promis rezultatul dorit de întreaga românie și în scopul acesta majoritatea membrilor consultării cu o deosebită lealitate s'a arătat dispusă a salva situaținea gravă. S'au și făcut în acest spirit propuneri formale, și anume: Dr. V. Fodor a propus restabilirea statului quo ante, curmarea proceselor și sistarea polemiceilor ziaristice; domnul Dr. V. Lucaciu asemenea a propus restabilirea statului quo ante în redacția foilor naționale sus amintite, ear' domnul Dr. T. Mihali aprobă toți pașii făcuți și exprimă încredere presiului, investindu-l cu puteri discreționale.

Cu ocaziunea votării asupra acestor propuneri făcute în scris s'a sêvrșit nu numai un regretabil abuz de puterea presidențială, ci mai mult o flagrantă și revoltătoare falsificare a voinței majorității membrilor consultării. Și anume, noi cei șese membri subscriși din unsprezece prezenți am fost siliți să asistăm la următorul spectacol. Propuneriile mai sus amintite au fost puse la vot, după-cum urmează: întâiu propunerea dlui Dr. V. Fodor, pe care presiul fără a constata voturile pro și contra, a declarat-o ca rămasă în minoritate. A urmat imediat propunerea semnată de dl Dr. T. Mihali, care a întrunit patru voturi, și anume voturile domnilor G. Popp de Băsești, Rubi Patia, Iuliu Coroianu și Dr. T. Mihali.

Propunerea dlui Dr. V. Lucaciu, care în întregimea ei conținea un remediul potrivit pentru salvarea situațiunii, fără jignirea vreunui considerațiunii, a fost înlăturată de presiul, fără-ca membrii consultării să-și dea părerea, prin următoarea procedere: dl Dr. I. Rațiu după votarea asupra propunerii Mihali declară primită cu majoritate această propunere, deși ea intrunise numai patru voturi din unsprezece și imediat a ridicat șediuța.

În față acestui procedeu dăi: Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa și Dr. V. Fodor și-au dat demisiile, asupra căror presiul n'a mai provocat votul membrilor consultării, — ear' dl Dr. V. Lucaciu imediat și-a făcut observațiunile și a protestat, la ce a primit răspunsul: „poți tot protesta”. Dl Dr. G. Tripo asemenea a declarat în termeni categorici, că el a votat pentru propunerea dlui Dr. V. Fodor, care declarațiunea asemenea a fost ignorată. Dl N. Cristea nu și-a dat votul pentru cele două propuneri amintite, deoarece aștepta punerea la vot a propunerii dlui Dr. V. Lucaciu, pe care toți subscriși ar fi primit-o și astfel se curmau toate neînțelegerile.

Constatăm cu durere, că chiar în cea mai gravă situaținea a partidului nostru național s'a întemplat acest lucru, care este nu numai un abuz detestabil, dar și o fățise violentare a voinței majorității.

În față acestei situațiuni grave, pe care noi am voit să o salvăm cu inima curată, datori ne simțim să aducem la cunoștința națiunii această procedură, care dă explicațiunea situațiunii.

Dumnezeu cu noi, și cu sfânta noastră causă!

Sibiu, 11 Ianuarie n. 1896.

Dr. V. Lucaciu m. p.
Dr. V. Fodor m. p. Dr. G. Tripo m. p.
N. Cristea m. p. D. Comșa m. p.
Dr. D. P. Barcianu m. p.

* * *

Înainte de toate trebuie să surprindă pe ori-și-cine tonul aspru, în care e ținut acest protest.

„Regretabil abuz”, „detestabil abuz”, „spectacol”, „fățise violentare”, și „flagrantă și revoltătoare falsificare” sunt tot termeni, cari nu corăspund unei dispoziții de a salva pe cale painică situaținea gravă, cum se zice într'un loc, ba nici tonului obicnuit între bărbați, cari cu sinceritate se provoacă la „sfânta noastră causă”.

Eată nouă motive de a regreta, că un astfel de protest a ajuns în publicitate. El arată o pornire rășboinică, despre ale cărei motive basate nu ne putem da seamă.

Dr. Ioan Rațiu a presidat de atăția ani atătea consfătuiri, confidențiale și publice, dar n'am auzit plânsori în contra dînsului; n'am auzit să se fi făcut vredodată nici „flagrantă și revoltătoare falsificare a voinței majorității”, nici „detestabil abuz cu puterea presidențială”.

Tocmai de aceea nu putem crede apriori, că Dr. Rațiu ar fi făcut lucruri, ce i-se ascriu. Din contra credem mai curând, că întreg protestul e nebasat și pornit numai sub impresiunea unui moment de iritațiune.

Că baza protestului e neadevărată, o putem dovedi cu un act, cât se poate de autentic, cu însuși protestul.

Să considerăm lucrul mai deaproape.

Protestul ne spune, că în ultima consfătuire, la care au fost de față unsprezece bărbați frunțași, s'au făcut trei propuneri.

Prima, a dlui Dr. V. Fodor pentru restabilirea statului quo ante, adecă curmarea procesului de proprietate, sistarea polemiceilor ziaristice, restabilirea lui Albini și a celor doi redactori la locurile lor de mai înainte.

A doua, tocmai contrarul acesteia, făcută de dl Dr. Teodor Mihali, prin care se aprobă pașii făcuți de presiul, i-se votează încredere și i-se dă autorizare să purceadă înainte.

A treia, o propunere mijlocie, prin care se mântuească, așa zicend, și capra și varza; o propunere făcută de Dr. V. Lucaciu, prin care se cerea susținerea pretensiunii față de Albini, dar și restabilirea redactorilor.

Așa se spune în protest, noi însă mai adăugăm, că după informațiunile ce le avem, fiecare propunere avea câte trei puncte, dintre cari punctul prim era la toate: vot de încredere presiului.

Să vedem acum imputările ce protestul face Drului Rațiu.

Se zice, că:

1. propunerea dlui Dr. V. Fodor a declarat-o ca rămasă în minoritate, fără a constata voturile pro și contra;

2. propunerea dlui Dr. T. Mihali, deși ar fi avut pentru sine numai patru voturi (din 11) a fost declarată ca primită cu majoritate;

3. propunerea dlui V. Lucaciu n'a fost admisă la vot.

Se vedem acum întrucât sunt adevărate aceste acuse, cari sânt baza protestului. Cu acestea rămăne sau cade întreg protestul.

La primul punct nu ne împoartă forma, ci oare s'au constatat ori nu voturile, ci numai dacă propunerea a avut majoritate ori minoritate? Acesta e esențialul.

Răspundem, propunerea primă a rămas în minoritate. Lucrul e foarte ușor de înțeles din însuși protestul.

Erau de față 11 membri. Să vedem dar' cum s'au grupat voturile la prima propunere? Dl N. Cristea n'a votat, pentru-că în însuși protestul se spune: „Dl N. Cristea nu și-a dat votul pentru cele două propuneri amintite, deoarece aștepta punerea la vot a propunerii dlui Dr. V. Lucaciu”.

Dl Dr. Lucaciu încă n'a votat pentru propunerea primă, căci avea însuși o propunere pregătită.

Au votat sigur contra propunerii: G. Popp de Băsești, Rubi Patia, Dr. T. Mihali și Iuliu Coroianu, căci vedem din însuși protestul, că au votat pentru propunerea a II-a, făcută de Dr. Mihali.

Mai adaugem între cei-ce n'au votat pe presiul.

Prin urmare pentru propunerea I. au putut fi în cel mai bun cas: Dr. D. P. Barcianu, Dr. Fodor, D. Comșa și doar' Dr. Tripo, adecă 4 voturi.

Minoritatea deci e evidentă și fără a mai constata voturile. Poate că chiar de aceea nu s'au mai constatat, că a fost așa de evidentă.

Prima acusă deci cade de sine. Să vedem acum cum s'au putut grupa voturile la a II-a propunere?

Însuși protestul recunoaște, că pro au votat dñii: G. Popp de Băsești, Iuliu Coroianu, R. Patia și Dr. Mihali.

Dl N. Cristea, cum am citat mai sus, n'a votat.

Prin urmare, adăugând la cele patru voturi și cel al presiului, care, precum se știe, în toate chestiunile noastre votează, în cel mai rău cas propunerea Mihali a avut 5 voturi pro și 5 contra. Pe partea pro era și votul presiului.

Așa, în cazul cel mai rău, după informațiunile ce ni-le dă însuși protestul. Noi însă știm ceva mai mult.

Știm, că la votisarea acestei propuneri, care s'a făcut prin ridicare, s'a ridicat și Dr. Tripo n. Adevărat, că după enunțarea propunerii ca primită cu majoritate, domnul Tripo a zis, că dînsul nu a șa a înțeles propunerea, dar' cine e de vină pentru aceasta, de sigur că nu presiul, căci propunerile s'au cetit.

Mai adaugem apoi, că pe masa presiidială se mai aflau două declarațiuni dela membri, cari n'au putut veni în persoană, și cari se declarau hotărît în sensul propunerii dlui Dr. Mihali.

În urma primirii propunerii a doua lucru de sine înțeles, că nu mai putea fi pusă la vot propunerea dlui Dr. Lucaciu, căci era superată deja.

Este foarte optimistă părerea susținută în protest despre propunerea Drului Lucaciu. Se zice, că în întregimea ei conținea un remediul potrivit pentru salvarea situațiunii fără jignirea vreunei considerațiuni.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Morbosul închipuit.

Comedie în 3 acte

J. B. MOLIÈRE.

Trad. de M. Aegea.

Actul I.

(Urmare.)

Scena a VI-a.

Argan. Beline.

Argan: Ah! nevastăică, vino încoace. Beline: Ce ai earăși, bărbățele?

Argan: Ajută-mi. Beline: Ce s'a întemplat, scumpule?

Argan: Ah! Draga mea. Beline: Iubitul meu!

Argan: M'au iritat. Beline: Ah! bărbătelul meu! Și cine te-a iritat?

Argan: Nerușinata de Toinette și — Beline: Nu te irita și mai tare, scumpule.

Argan: Nu mai pot, draga mea. Beline: Te rog liniștește-te!

Argan: O oră întregă mi-a contrazis!

Beline: Nu te irita, bărbățele!

Argan: Și a avut cutezanța de a afirma, că nu sânt morbos.

Beline: Proasta.

Argan: Știi bine că nu e drept.

Beline: Da, da!

Argan: Creatura aceasta mă bagă în groapă.

Beline: Rămâi liniștit. Argan: Ea e de vină, că devin tot mai morbos. Ah, și de câte-ori te-am rugat, să o alungi.

Beline: Ah! bărbățele, toate sânt așadar' Toinette e încă și harnică, isteată și, ce e mai mult, credincioasă. Toinette! Toinette!

Scena a VII-a.

Argan. Beline. Toinette.

Toinette: Madame?

Beline: De ce l'ai iritat pe bărbatul meu?

Toinette (lingușind): Eu? Nu știu ce vo'ți. Nici prin gând nu mi-a trecut!

Argan: Fățarnică.

Toinette: Mi-a spus, că ar ave de gând să mărite fiica sa după dl Toma Diafoirus, eară eu am zis, că ar face mai bine să o ducă într'un claustru.

Beline: Nu și-a dat sfat așa rău.

Argan: Și o crez, draga mea? E o fățarnică, care din contra mi-a zis să nu o dau în claustru.

Beline: Da, îți cred, scumpule, numai liniștește-te. Ascultă Toinette, dacă vei cuteza încă odată să faci una ca aceasta, te alung dela mine. Așa. Acuma adă câteva perini. Zeu nu știu, cum poți ședea așa!

Argan: Ah! cât îți sânt de recunoscător pentru îngrijirea ta.

Beline (așezând perinile în giurul lui Argan): Ridică-te, ca să așez perina aceasta. Aceasta la spate și aceste la cele două părți.

Toinette (apăsându-i o perină pe cap): Și aceasta aci, să nu te răcești.

Argan (se ridică și aruncând toate perinile după Toinette, care ese repede): Misereabilă!

Scena a VIII-a.

Argan, Beline.

Beline: Ce ai ear'?

Argan (aruncându-se în scaun): Ah! Ah! mor!

Beline: De ce te iriți așa? Nu și-a voit răul!

Argan: Nu o cunoști ce răutăcioasă e. De câte leacuri voi ave ear' lipsă!

Beline: Fii numai liniștit!

Argan: Ah, scumpa mea, tu-mi ești mângâieres.

Beline: Sêrman bărbățele!

Argan: Dar' te voi răsplăti pentru această iubire. Îmi voi face testamentul.

Beline: Ah! nu vorbi de acestea, inima mi-se sfășie când aud cuvântul „testament”!

Argan: Și-am fost spus, că voese să vorbesc cu notarul tău.

Beline: E aci în casă.

Beline: Condu-l aci.

Beline: Trebuie să mă supun, căci te iubesc.

Scena a IX-a.

Bonnefoi, Argan, Beline.

Argan: Mai aproape, domnule Bonnefoi, mai aproape. Fii bun și ocupă loc. Nevasta mea te la laudat, că ești un om de treabă, și deci am însărcinat-o să vorbească cu d-ta despre un testament.

Beline: Ah! Nu sânt în stare să vorbesc despre astfel de lucruri!

Bonnefoi: Într'adevăr mi-a descoperit intențiunile d-tale, dar' trebuie să observ, că nu-i poți testa nimica!

Argan: Cum așa?

Bonnefoi: Ne oprește legea usitată, ați putea-o face, dacă ai trăi în orașe, unde se observă legile scrise, dar' în Paris nu.

Tot ce poți face, e un dou, până-ce mai trăești, și aceasta încă numai în cazul, dacă nu sânt copii.

Argan: Ce legi proaste, să nu pot testa nimica unei soții, care mă iubeste! Aș avea vooe să vorbesc cu avocatul meu.

Bonnefoi: La advocați înzadar te-a îndrepta. Acestia sânt oameni, cari țin de o crimă mare, a nu observa legile existente. Trebuie să-ți iei refugiu la alți oameni, cari sânt în stare a delătura aceste pedeci, precum sântem noi.

Argan: Soția mea, precum și-am spus, te-a laudat, că ești un bărbat isteț. Te rog dar' spune-mi ce trebuie să fac.

Bonnefoi: Ce să faci, poți testa, cât și ce vrei, d. e. unui amic intim, care îi va reda tot ce a primit. Sau poți da șa difariți creditori cambii, cari vor da o declarațiune, că datoresc sumele acelea soției d-tale. Și poți da în fine bani și scule, cât vooești.

Beline: Ah! scumpul meu, nu te mai cugeta la lucrurile acestea.

Argan: Drăguță.

Beline: O, dacă aș fi atât de nfericită, a te perde.

Argan: Scumpa mea.

Beline: Nu aș mai voi să trăiesc.

Argan: Ce femeie iubitoare!

Beline: Te-aș urma și în mormânt.

Argan: Oh! încetează, căci îmi sfășie inima!

Bonnefoi: Oh! nu aveți încă de ce vă plânge, dl Argan încă nu e chiar așa morbos.

Beline: D-ta nu și ce înseamnă a perde un soț iubit.

Argan: Numai una mă doare, că nu avem nici un copil laolaltă.

Bonnefoi: Încă nu e târziu!

Argan: Primesc propunerea d-tale, de Bonnefoi. Îți voiu inmanua așadară 20.000 franci, cari îi am aci împreună cu doi cambii.

Beline: Nu, nu, dă-mi pace cu aceste lucruri. Ce folos aș avea de ele. — Cât zici că ai aci?

Argan: 20.000 franci.

Beline: Ah! nu-mi vorbi de bani, te rog! Și despre cât sună cambiile?

Argan: Unul despre 6000 și celalalt despre 4000 franci.

Bonnefoi (cătră Argan): Să facem acum și un testament?

Argan: Da, dar' în cabina mea.

Scena a X-a.

Angelica, Toinette.

Toinette: Sânt înlantru cu un notar. Am auzit vorbindu-i de un testament. Cine știe ce au de gând să facă.

Angelica: Ce-mi pasă! Dispună de averea sa întreagă după plac, numai de inima mea nu. Toinette, te rog însă nu mă părăsi.

Toinette: Să te părăsesc! Mai bine aș muri. Lasă numai, voi face tot posibilul, ca căsătoria cu dl Diafoirus, să nu se întemple. Trebuie însă să mă prefac, ca și când eu aș fi învoită la această căsătorie.

Angelica: Înainte de toate, te rog, să-i spui lui Cleante, ce se întemplă aci.

Actul II.

(Odaia lui Argan.)

Scena I.

Cleante, Toinette.

Toinette (nu recunoaște pe Cleante): Ce poftesci, domnule?

Cleante: Ce poftesc?

Toinette: Ah! d-ta ești? Ce surprindere? Ce cauți aici?

Avem firma convingere, că așa ceva era și e mai virtuos astăzi — imposibil.

Știm, că în prima zi a consultării toți membrii erau dispuși spre pace și împăciuire. Ca condițiuni se cereau, cu tot dreptul, ca Albini să dea declarațiunea cerută dela el încă în Noemvrie și să își retragă „Excepțiunile”, adică procesul.

Dar Albini n'a voit să facă lucrul acesta. Din contră a lăsat, ca în proxima zi, adică Sâmbătă (11 Ian.) care era a II-a zi de consultare, să se țină procesul, în decursul căruia a rămas tot pe punctul de vedere cel vechiu cu „act fictiv”.

Cum deci mai putea fi vorba de „salvarea situațiunii fără jignirea vre-unei considerațiuni”?

Apoi se nu creadă nime, că doar' cu primirea propunerii Lucaciu se „curmau toate neînțelegerile”.

Căci doar' aici în Sibiu e lucru public știut, că „foști redactori” în mai mult punctul de vedere al lui Albini, decât însuși el; e știut, că ei au declarat înainte, că nu se învoiesc nici cu propunerea lui Lucaciu, că nu se vor supune, și că ei puneau chestiune: „Sau noi, sau Rațiun”.

Cine mai poate sta de vorbă cu astfel de oameni?

Și apoi cum se împacă cele două lucruri: „vot de încredere presidentului”, punct, care se cuprindea în toate propunerile, și „restabilirea statului *quo ante*”?

După scandalele săvârșite, după conjurațiunea secretă dela Brașov, ai cărei factori principali au fost „redactorii „Tribunei” — mai putea Dr. Rațiun, ca president să mai restituie pe acei oameni?

Trebuie să fim odată în clar cu acest lucru. Persoane singurate, și încă de atare calibru, nu sînt nici când indispensabile: se nu perdem din vedere chestiunea principală, chestiunea proprietății, și se nu lăsam să ni-o încurce nime cu considerațiuni personale ori chiar cu nu știu ce provocări la „marile interese”.

Impresia „protestului”. În cercurile neorientate, așa sîntem informați, protestul de care ne ocupăm în prim- articol a produs nedumerire. Aceasta e ce ne face a-l reduce la valoarea sa încă astăzi.

Pentru a caracteriza măcar în parte impresia făcută în România, eată ce scrie „Teara” dela 8 Ianuarie, sub titlul „Amară deszăsie”:

„Am cetit declarația (așa numesc ziarul din România „protestul”. Red. „Trib.”) prin care dl. Dr. Lucaciu împreună cu alți câțiva membri ai comitetului național de peste munți își dau demisiunea din acel comitet.

Cleante: Voiu să aflu soarta mea. Să vorbesc cu frumosa Angelica, să aud din gura ei, ce a decis cu privire la această căsătorie blăstămată, despre care am auzit ieri.

Toinette: Dar' cu Angelica nu poți vorbi ușor. Trebuie să știi, că e bine păzită, încât nu poate eși de loc. Și numai curiozității mătușei sale avem a mulțumi, că am cercetat și noi acea petrecere, unde ați făcut laolaltă cunoștință.

Cleante: Nu vin ca Cleante, ca aman-tul ei, ci în locul profesorului de muzică, care nu poate veni.

Toinette: Aci vine tatăl ei, depăr-tează-te puțin.

Scena II.

Argan. Toinette.

Argan (crezându-se singur, fără a observa pe Toinette): Dl. Gurgon 'mi-a recomandat, să mă preumblu toată dimineața de 12 ori în odaea mea. Am uitat însă să-l întreb, că dealungul sau dealatul.

Toinette: Dle Argan, aci e...

Argan: Vorbește mai încet! Îmi scuti creerii. Nu uita, că cu un morbos trebuie să vorbești totdeauna încet.

Toinette: Am voit să-ți spun...

Argan: Mai încet! N'ai auzit?

Toinette: Domnule... (Face ca-și-când ar vorbi).

Argan: Ce?

Toinette: Zic, că... (ca mai sus).

Argan: Ce zici?

Toinette (tare): Aci e un tinăr, care ar voi să vorbească cu d-ta.

Argan: Să vină! (Toinette face lui Cleante semn să se apropie).

(Va urma.)

„Ori cât am fi deprinși cu schimbările la față ce se practică în politică, am rămas înmărmuriți, când am cetit pomenita declarație.

„N'am fi crezut nici-odată că domnul Dr. Lucaciu se va solidariza cu acei mișei, cari au vrut să facă din „Tribuna” o succursală a „Voinței Naționale”.

„N'am fi crezut, că marele patriot, părintele Lucaciu, va da dreptate Albinilor și celorlalți Ruși-Șiriani, împotriva venerabilului seu tovarăș de suferință Dr. Rațiun, care, erdincios idealului național, nu vrea ca de dragul lui Mitiță Sturdza, să se oportuneze partidul național.

„Din nenorocire vedem, că părintele Lucaciu a căzut victimă ipocriziei colectiviste și că a plecat din București cu alte simțăminte decât acelea, cari îl onorau și îl făcără un erou al mișcării naționale.

„Regretăm această amară și neașteptată desiluzie”.

„Gazeta Transilvaniei” surprinsă de faptul amintit și de noi, că pentru ziarele din România protestul a fost trimis dela redacțiunea „Gazetei Poporului” din București, face următoarele reflexiuni:

„Acesta e așadar' forul, la care se adresează dl. Lucaciu și soții lui chestiune, ce fușiși susțin, că ar fi o chestiune interioară a partidului nostru. „Gazeta Poporului” este, după ei, chemată de a-și da verdictul într'un cas ca cel de față, când a izbucnit conflictul și s'a produs o tristă scisiune și în sinul membrilor comitetului din Sibiu!”

Sași împotriva lui Fluger. Deputatul Fluger a ținut a-și ridica și el vocea în parlament, pentru de a se distinge — ca mameluc. El a vorbit cu mult foc pentru introducerea administrațiunii de stat. Sași s'au grăbit fusă a respinge enunțațiunile reprezentantului lor. Până chiar și „Siebenb.-D.-Tageblatt” ataca vehement pe deputatul sas. Eată ce scrie în numărul din urmă:

„În ședința parlamentului maghiar din 14 I. c. deputatul Fluger a aflat de oportun moment! (Oportun! Asta-i! Red. „Trib.”), de a-și exprima dorința pentru introducerea administrației de stat. El este personal responsabil pentru cele-ce însuși crede, noi trebuie însă să protestăm, că vocea lui ar fi în vre-un chip vocea poporului săsesc.

„Vederile lui Fluger nu sînt expresia vederilor săsești. Întrucât presa noastră și cercurile electorale până acum s'au exprimat, administrația de stat este în contradicție cu programul poporului săsesc, în contradicție cu politica săsească.

„Sîntem îndreptățiți a vedea în vorbirea lui Fluger un nou argument pentru de a constata că de laxă este legătura dintre deputați și alegători, și că de și mai laxă este legătura dintre chiar însuși deputații săsești din Pesta.

„Noi constatăm că Fluger nu a vorbit în numele poporului săsesc și ceea-ce a făcut a făcut pe propria-i responsabilitate”.

Astfel vorbește Sași dela „Tageblatt”. Foile Sașilor verzi reproduc cu plăcere, și sînt vesele că s'au mai calmat și colegii dela „Tageblatt”.

Donc nouă ministere în Austria. Desvoltarea drumurilor de fer în Austria, ear' mai ales considerațiuni militare-strategice foarte importante ce se leagă de această ramură a activității publice, de mult încă cereau înființarea unui minister, care ar avă în sarcina lui numai căile ferate. Ideea este astăzi realizată; foaia oficială a guvernului cisleithan, „Wiener Zeitung” de Duminecă publică decretul, privitor la înființarea „ministerului de cai ferate” („Eisenbahnministerium”), numindu-se șef al lui mareșalul-loctenent, cavalerul Emil Guttenberg. Înaltul acesta militar a fost și până acum cel mai competent om în ale drumurilor de fer cu privire la folosirea lor pentru scopurile armatei.

În același timp foaia oficială aduce și decretul de reînființarea ministerului așa zis „național-polonez” („polnischer Landmannminister”). Titularul lui devine cavalerul Rittner, până acum șef de secțiune în ministerul de culte și instrucțiune publică.

Mișcarea de partide în România. „Epoca” din București scrie, că gruparea politică, al cărei șef este dl. G. Vernescu, va scoate în curând un nou ziar, care se aperse interesele grupului față cu guvernul. Ziarul va susține mai mult chestiunea națională în contra guvernului. Comitetul de direcțiune se va compune din domii: Ionel C. Grădișteanu, C. G. Vernescu și I. N. Iancovescu.

Dl Ionel Grădișteanu despre chestiunea națională.

Discurs rostit în ședința dela 20 Dec. v. a Camerei române.

(Urmare).

Dl I. Grădișteanu: Ce putem face și ce trebuie să facem, am avut onoarea să o spun în fața Camerei anul trecut, o voi spune în puține cuvinte și astăzi, pentru-că adunarea s'a schimbat, și mă aflu față în față cu alți colegi decât cei din anul trecut; se spunem verde, că rezolvarea chestiunii Românilor de dincolo este o condițiune sine qua non a alipirii noastre la tripla alianță.

Procedând așa, păstrăm și cuvintele diplomatice, dela cari nu ne putem abate, și ne ținem strict și de îndatoririle dreptului internațional, care ne oprește de a ne amesteca în afacerile interne ale altui stat, căci fiind independenți, și ca atari, pe deplin stăpâni pe politica noastră externă, nimeni nu ne poate opri ca să pretindem, că cine vrea să fie prieten cu noi, să fie seama de interesele noastre, și de interesele țerii și de interesele neamului nostru.

Dar' dl. Dimitrie Sturdza mai avea și alt sistem, poate și mai energic și mai puțin pasiv decât acesta: D-lui a propus în Senat ceea-ce a numit, după o expresiune a domnului de Bismark, teoria samsaricului cinstit.

Dl Dimitrie Sturdza recunoaște, ca ori-care dintre noi, că nu avem dreptul să ne amestecăm în afacerile altuia; însă pe temeiul legăturilor și de prietenie, și de interese, cari ne unesc cu monarchia vecină, tot domnul Dimitrie Sturdza, recunoaște, că guvernul român ar pute să se facă mijlocitor amical între ambele părți în luptă, spre a ajunge la un *modus vivendi* mulțumitor.

Eu bine, vă mărturisesc dlor, că-mi pare foarte bine din punctul de vedere al chestiunii naționale, când ved, că astăzi dl. Dimitrie Sturdza, în doita sa calitate de prim-ministru și de ministru de externe ține în mâna sa cârma politicii noastre externe.

Cred dar', că dl. Dimitrie Sturdza nu se va depărta dela principiile emise în timpul opozițiunii în numărate înduri; căci e o datorie de onoare față de partidul d-sale, față de țeară, față de întregul neam românesc, ca să caute să rezolve cât mai iute și cât mai bine chestiunea Românilor de dincolo, care pentru d-sa, ca și pentru mine, e o chestiune de existență și pentru noi.

Acum, dlor, să mă credeți, și cred, că toți Români ar face ca și mine, nu șicanez pe guvern asupra modului de a proceda; procedeze făcându-se samsar cinstit între părțile în luptă, după-cum a propus dl. Sturdza în Senat; procedeze după sistemul propus de mine, mai strict corect din punctul de vedere al dreptului internațional; procedeze cum va voi, dar' pentru Dumnezeu, rezoluți această chestiune, care este, după-cum spuneam, o chestiune de existență pentru noi. În chestiunea aceasta o declarațiune oare-care a guvernului ar fi de trebuință, căci sînt multe svonuri, de tot soiul, cari s'au răspândit în lume, și aceste svonuri, dacă guvernul ar tăce, s'ar întemeia cu atât mai mult, că anul acesta ca nici-odată, de câțiva ani în această discuțiune a Mesagiului Tronului, s'a făcut o tăcere mormentală în chestiunea națională.

Dar' se nu 'mi-se zică, că ar fi o chestiune de înaltă înțelepciune politică, ca să se vorbească de chestiunea aceasta în Parlament. Lucrul acesta s'a mai zis de un ministru conservator în Senat, atunci când dl. Sturdza a ridicat chestiunea, și atunci dl. Sturdza a răspuns cu multă dreptate, că la ce ne-ar folosi independența, la ce ne-ar folosi regatul, dacă n'am avă dreptul nici să vorbim în Parlament de aceste chestiuni, cari sînt vitale pentru noi.

Împărtașesc cu totul părerea domnului Sturdza în această privință și cred chiar, că e o datorie pentru noi de a discuta aceste lucruri, mai ales, că noi nu sîntem revoluționari, nu sîntem independenți, nu lovim întru nimic în starea de lucruri internaționale existente, nu ne punem în contradicție cu tractatele în ființă.

Noi nu cerem decât dreptul de existență pentru Români din Ungaria, care e dreptul de existență și pentru noi.

Eată de ce ar trebui ca țeara să știe ce s'a făcut în Ischl? Este adevărat, că țeara a fost legată cu tripla alianță, și în acest cas în ce condițiuni?

Dlor, dacă s'au făcut asemenea legături de „nobis sine nobis” nu uitați, că pentru în-deplinirea unor astfel de făgădueli, pentru cari se poate cere tot ce are un popor mai scump: sângele fiilor sei, trebuie învoirea nu numai sinceră, dar' chiar entusiastă a țerii întregi. (Aplause).

Dl președinte: dl. D. Sturdza, președintele consiliului, are cuvântul.

Dl D. A. Sturdza, președintele consiliului: Dlor deputați, dl. Grădișteanu crede, că Mesagiul regal și răspunsul la Mesagiul Tronului nu conțin decât o declarațiune banală, în ce privește situațiunea politică a regatului.

Dacă d-sa ar ceti mesagiile altor Suvărani către parlamente și adresele de răspuns ale acestora, s'ar fi convins, că nicăiri în mesagiile sau în adrese nu se intră în amănuntele politice externe sau interne, ci se vorbește numai în trăsuri generale de situațiunea dată și de dorințele și trebuințele țerii.

Ce se zice în adresa, pe care o discutăm? Se constată întâiu, că națiunea română a dat dovezi pipăite de silințe neinterupte pentru consolidarea statului român. Oare această constatare nu e importantă, căci face să reiese, că sîntem conștienți de munca noastră trecută și de problemele muncii noastre viitoare. Unde există un șir neinterupt de muncă, și un șir neinterupt de fapte, acolo se poate privi cu încredere viitorul.

Pentru noi această constatare e importantă, fiindcă prin aceste silințe neinterupte statul român a căpătat în lume o pozițiune, care-i asigură încrederea și considerarea tuturor. Crede dl. Grădișteanu, că acest lucru nu are o realitate? Crede dl. Grădișteanu, că acest lucru nu e important? Crede d-sa că, în adevăr, este o banalitate a aminti această situațiune în adresa către Tron?

Eu nu cred aceasta. Cred, din contră, că e bine să arătăm, că sîntem conștienți de continuitatea ce există în ideile, în cugetările, în faptele noastre, și că prin înmărmare, conștiența de pozițiunea și de datoriile noastre, vom pași și de aci înainte. Din această situațiune isvoresc relațiunile de bună prietenie cu toate statele, afirmate prin Mesagiul regal, și de cari adunarea deputaților zice, că se bucură cu țeara întregă. Din această situațiune mai rezultă și perfectă concordanță între năzuințele noastre și cele ale Europei întregi, de a lucra pentru asigurarea și menținerea păcii. Oare și aceasta este o banalitate, că sîntem un factor în această importantă lucrare?

Nu am putut de fel să înțeleg, pe dl. Grădișteanu, când a zis despre politica lui Ioan Brătianu, că ea avă două faze, că într'un rind a fost un fel și în alt rind altfel, și că noi urmăm astăzi faza a doua. Eu cred, că aceasta e o mare nepricepere a timpului celui mare, în care acest bărbat a lucrat și a faptuit. Una singură a fost politica lui Ioan Brătianu dela începutul vieții lui publice până la sfârșitul ei; ear' în cei 12 ani, în cari el a fost prim-ministru, această politică constantă, cu țel bine definit, a fost firește încă mai accentuată și 'și-a dat roadele sale.

Care a fost politica lui Ioan Brătianu? Cari au fost tendențele lui, din capul locului?

Să ajungem la neatmarea acestei țeri, la o pozițiune respectată a statului român, la o situațiune a regatului, care să-l facă să devie un factor necesar în mișcarea statelor culte.

Cari au fost năzuințele acestui mare bărbat în munca lui de jumătate de secol? Ca să ne putem mișca liberi, pentru-ca toate interesele noastre să le apreciam noi și nu alții în locul nostru. Oare găsim noi un moment în viața lui Ioan Brătianu, în care să fi șovăit dela această linie trasă din tinerete și urmărită cu o consecvență rară până la bătrânețe? (Va urma.)

Cronica politică.

(Aniversarea fondării imperiului german.) La 18 Ianuarie curent s'au împlinit douăzeci-cinci de ani de când, după învingerea Franței, regele Prusiei de atunci, bătrânul Wilhelm I., în orașul Versailles, încungurat de generali armatei victorioase, de față fiind și Bismarck, a declarat, că primește a fi încoronat ca împărat al Germaniei unite.

Actualul împărat german, Wilhelm al doilea a hotărît de a se sârba a 25-a aniversare a acestui important act istoric cu deosebită solemnitate în toată Germania, două zile delaorndul, la 18 și 19 Ianuarie. Sărbările s'au început deja seara la 17, cu o splendidă iluminăție.

A doua zi s'a ținut mai întâiu, în sala albă a palatului regal din Berlin, o intrunire festivă, la care au luat parte mai multe sute de persoane, printre ele toți deputații, afară de socialiști. Împăratul Wilhelm a cetit în mod accentuat o vorbire anume compusă. Amintind numele lui Bismarck, asistența a strigat bravo. De față au fost încă împărateasa Augusta și cei 5 ficioiri împăratești.

După împăratul, contele Lerchenfeld a strigat un hoch! monarchului.

La orele 12 s'a ținut o mare paradă militară; căreia a urmat un banchet de 600 persoane, la care împăratul a rostit un patrio-

tic toast, ridicând paharul „în prosperitatea imperiului”.

Cu prilegiul slujbei divine în biserică protestantă, preutul de curte, la porunca anume a împăratului, a pomenit de meritele lui Bismarck. Asistența a erupt în puternice bravo!

Seara earăși iluminăție.

Asemenea sărbări s'au ținut în toate capitalele țerilor federative germane. Atât împăratul Wilhelm, cât și celelalte capete încoronate ale statelor federative au editat decrete de amnestie pentru delictes și transgresiuni săvârșite de militari și civili.

În orașul austriac Graz (capitala Stiriei) autoritățile au interzis sărbarea proiectată cu acest prilegiu, găsindu-se vorbirile prezentate ce erau să se ție ca unele ce colidează cu legile țerii.

(Cehii). Retragerea definitivă a locțiitorului Boemiei, contele Thun, se va întempla numai după închiderea actualiei sesiuni a dietei din Praga, în prima săptămână a lunii Februarie.

Contele Baden, care își dă silință a sta în bune relațiuni cu deputații cehi din Reichsrath și Dieta boemă, cu scop nemărturisit, dar' totuși bine transparent: de a-i ademini pentru a face parte din viitoarea majoritate parlamentară, care ar vota reînvoirea pactului economic dualistic, ministrul-preșident cisleithan a dorit încă de mult, ca contele Thun să demisioneze, chiar la începutul sesiunii parlamentare a Reichsrathului.

Deputații cehi (tineri) și declaraseră contelui Baden încă la prima întâlnire cu el, în luna Octomvrie, că cu locțiitorul țerii lor nu numai că nu stau de vorbă într'ale politice, dar' nici în sens social, necum să-l considere de a juca rolul de mijlocitor într'astfel de importantă afacere cum este împăcarea celor două națiuni din Boemia: cehă și germană, pe care încă 'și-o puse în program actualul șef al guvernului austriac. Au și declarat-o deputații cehi (tineri) acestui din urmă, la ori-ce prilegiu dat, în mod lămurit și hotărît, că nici nu intră în discuțiune despre vre-o propunere serioasă până va sta la postul seu contele Thun.

Într'adevăr am și văzut ce primire i-au făcut Cehii îndată în prima ședință a dietei din Boemia. De atunci ședințele ei trec una după alta fără să se fi ajuns măcar și numai la primul pas spre dorita împăcare, fie și numai temporară, relativă, a celor două națiuni, împăcare, dela care toamă depinde și viitoarea grupare a partidului în Reichsrath și înjghebaria majorității, care ar vota sarcina de căpetenie a ministerului Baden: reînvoirea pactului cu Ungaria, recte cu Maghiarii.

Nu numai că pe calea împăcării nu s'a făcut nici un pas înainte, ci se petrec lucruri și mai puțin promițtoare în vederea acestui scop: ambele părți, Cehii și Germanii din dietă iau din zi în zi poziție tot mai intransigentă unii față cu alții. Partida proprietarilor mari, mai mult autonomistă (și aceasta fusă numai până la oare-care măsură, întrucât își poate vedea asigurate privilegiile din s'us ori din jos) decât naționalistă, joacă rolul de mijlocitor între ei și la votarea propunerilor cu caracter național springeste cu glasurile ei alternativ ba pe Cehi, ba pe Nemți, nemulțumind în mod stabil pe nici una din cele două națiuni. Așa, spre pildă, Cehii voiau să aibă în toate comisiunile dietei cu câte un membru mai mult decât Germanii și proprietarii mari; Germanii se opuneau din răspuneri acestei propuneri, care a și fost zadărnicită prin însuși alegerea cu ajutorul proprietarilor mari. Earăși o altă propunere a Cehilor de a se așterne monarchului o adresă din sinul dietei, a fost primită cu voturile boerilor în contra protestării Germanilor. Și așa mai departe.

Într'astfel de împreginări s'a întemplat demisionarea contelui Thun. D'aceia Cehii (tineri) nici nu o consideră ca vr'o concesione făcută lor din partea ministrului-preșident cisleithan, ci simplu ca efluxul inevitabil al forței lor ca singuri și unici reprezentanți legitimi ai poporului ceh în Reichsrath și la dietă. D'aceia nici nu se simt îndatorăți în vr'o privință față cu contele Baden, cel mult că în opoziția lor vor fi ca un ton mai domoli, mai puțin necruțători, și dacă voim să ne folosim chiar și de cuvântul mai „envincioși” — *sit venia verbo* — în sens parlamentar.

Cine va fi urmașul contelui Thun, nu este încă hotărît. Ca unul căruia numele se pomeneste mai mult, este actualul locțiitor al Silesiei, contele Coudenhove, care a și ocupat odată un post destul de înalt la locțiitoria din Boemia. După-cum scrie deputatul Eim în „När. Listy”, contele Baden i cere dela viitorul locțiitor trei condițiuni: 1. să știe perfect limba cehă; 2. să fie drept față ambele națiuni locuitoare în țeară; 3. să facă politica șefului seu (adecă a ministrului-preșident cisleithan), ear' nu a sa proprie.

(Ferdinand al Bulgariei). Ori de câte ori are să se întempe ceva în Bulgaria, bun sau rău, dar mai mult rău, principele Ferdinand pleacă din țeară...

Pe calea împăcării cu Rusia era să se întempe, la 18 Ianuarie, trecerea fiului său, moștenitorul la tronul bulgar, Boris, din confesiunea catolică la cea ortodoxă...

Intrăacea stărilor din țeară se înăspresc. Din Sofia se telegrafează, că în urma târăgărilor cu rebotezul și a plecării principeului, curentul antidinastic crește. Așa zișii unioniști, Ţankoviști și câțiva deputați hotărât guvernamentali au ținut în zilele din urmă conferințe confidentiale...

timbre, deci a comis abateri contra venitelor statului.

În urma acestei arătări s'a făcut cercetare, a cărei sfașnit însă a fost o blamare a denunțantului, pentru-că s'a aflat, că adv. R. Patiaș a avut concesiune dela judecătoria concernentă a proceda cu drept de pauperitate și a-și subșterne scriptele fără timbru.

Aș mai putē încă înșira mai multe apucături meschine, provenite dela așa numiiți frați, cari, încă voese a fi numărați între Români inteligenți și luptători dar' deocamdată mă mărginesc la cele mai sus enunțate fapte grețose.

Publicul român deci să nu se mire, că bărbații devotați ai poporului se obosesc de o luptă între două focuri.

E supremul moment, ca să se ieie măsurile de a regulariza pe elementele meschine din sinul nostru și a-i privi de aceea-ce s'nt. Crușarea neghinei va aduce desastre asupra rodului pe care cei buni îl așteaptă după munca lor.

Onomastica presidentului.

Primim spre publicare următoarea scrisoare, căreia cu plăcere îi facem loc. Sibiu, 20 Ianuarie n. 1896.

Din incidentul zilei onomastice am primit un număr mare de felicitări din toate părțile românești.

Ne putēnd răspunde separat tuturor celor ce și-au exprimat din această ocaziune sentimentele lor de stimă și iubire, îi rog pe această cale ca să primească sincerile mele mulțumiri.

Dr. Ioan Rațiu.

La telegramele publicate ieri, mai adaugem cu învoirea dlui Dr. Rațiu următoarea:

Seriți, 19 Ianuarie n. 1896.

Mă folosesc de onomastica D-voastre, asigurându-vē de stima, încrederea și aderența noastră fațu susținerea integrității programului nostru național. Doresc ca după fulgerile și trăsnetele zilelor trecute să însenineze cerul românității noastre.

Să trăiți la mulți ani!

Alexiu Berinde și soții.

CRONICĂ

Sibiu, 21 Ianuarie n. 1896.

D-șoara Agata Bărescu — după-cum cetim în „Bukovina Post“ — seceră de prezent lauria artei dramatice în Iansbruck la teatrul condus de renumitul director Rauenhofer.

Botezul Domnului în Cernăuți. Cetim, că în Cernăuți s'a făcut sfințirea obicinută a apei cu deosebită solemnitate.

Din incidentul acesta, despre a cărui rezolvire în bine, eu nutresc speranța fermă, aflu cu cale a cunoștința onor. public roman, și din această localitate niște casuri triste despre răul indemn al unor oameni fațu de un membru al comitetului național.

Boboteaza în București s'a sērbat în modul următor: La orele 11 dim. s'a sēvrșit sfințirea apelor în pavilion de pe cheiul Dimbovitzei, de către Metropolitul-Primat, cu clerul metropolitan, în prezența M. Sale regelui, însoțit de principele moștenitor Ferdinand. La această ceremonie au asistat miniștrii țerii, președinții și membrii corpurilor legiuitoare și toate căpeteniile civile și militare aflatoare în București.

Din Macedonia. Eforia centrală proiectează înființarea cât de curēnd a unui paracis ortodox românesc în Bitola.

Nu a fost nici cu aceasta destul, ci avocatul Filip György, care ținuse presiul în acea ședință a camerei advocaționale, și-a ținut de chemarea sa, că contra martirului întemnițat deja, se facă o plânsoare la tribunalul din Alba-Iulia în numele Jidanului Izrael Kappel, la 28 Aug. 1894 sub nr. 8570/civ., prin care acuză, că avocatul R. Patiaș cu nedrept a reținut la sine 222 fl. 51 cr., bani încasați de-ai Jidanului.

Din jurnale străine. Cetim în „Convorbiri Literare“: Într-o corespondență din Veneția a ziarului „Allg. Zeitung“ din München gasim o apreciere foarte elogioasă a monumentului lucrat acolo de sculptorul român Vasilescu, elev al lui L. Ferrari și care va fi ridicat la Ploestiu spre amintirea vitejei batalionului de vânători din Prahova în războiul dela 1877—1878.

Tot fațu de acest martir în timpul, când era în închisoarea de stat din Vaf, colegul său avocatul din Alba-Iulia Nicolau Barb a făcut arătare la direcțiunea financiară reg. din Aiud, că a purtat procesul orfanului Petru Bogdan din Meșei contra lui fără

Macedonia, care, zice acest scriitor, s'nt elementul cel mai cult din acea țeară, și mai ales cel mai primitiv de cultură și mai înzecat cu inițiativă. Acest studiu este întemeiat mai mult pe cele observate de dl Weigand.

„Ateneul-Român“ nu va mai apare. Redacțiunea „Ateneului-Român“ ne trimite următoarea scrisoare: „Cu o viie părere de rău anunțăm cetitorilor noștri, că „Ateneul-Român“ încetează de a mai apare. Sperăm, că încetarea acestei publicațiuni nu va fi decât provisorie și că se vor găsi alți colegi ateniști, cari vor face să relvie revista noastră pentru a treia și de rindul acesta spre a nu mai dispără.

„Convorbirile literare“, după-cum am anunțat și noi, încă s'nt între cărțile și jurnalele oprite din partea guvernului maghiar de a intra în țeara noastră. Ordinel de oprește însă a fost foarte confus. Posibil, ba s'ntem aplicați a crede pozitiv, că numai un singur număr din „Convorbiri“, care va fi conținēnd ceva contra ideii de stat maghiar, va fi oprit. Dovadă că „Convorbirile“ continua a ne sosi. Nru 12 cel mai recent din anul trecut (XXIX) are următorul cuprins: Teohari Antonescu: Descoperirile din Troia. — D. D. Zamfirescu: Tănase Scatiu, roman (urmare). — D. Nanu: În ațipire, (poesie). — V. Alexandri: Scriitori din anii 1884—1889. — N. Mihăescu: Flori de zăpadă, (poesie). — Grigore Tausan: Garofalo contra socialismului, (traducere). — D. Evolveanu: Cronica literară (Al. Viahuțu, Iubire—poesii). — Revista publicațiilor. — Posta redacției. — Tabla de materii pe anul XXIX. 1895. Atragem atențiunea asupra criticei tinărului scriitor D. Evolveanu despre noul volum de poezii a dlui Al. Viahuțu, care este bine scrisă, cu toate-că nu este deloc destul de meritorie. Întrând acum „Convorbirile“ în anul al 30-lea al existenței sale, prețul abonamentului și-l va reduce la 10 lei pe 6 luni, ear' coatele și-le va înmulți. „Convorbirile“ vor fi și mai departe redactate de un comitet în frunte cu ditorul I. Negruzzi.

Mușcă de căne turbat. Iuregrăm după foile străine un cas foarte dureros. Frumoașă d-șoara Aloisia Walner, ficea de 18 ani a unui oficiant de stat din Dognecia (langă Timișoara) a fost mușcată în sērbătorile Crăciunului de a căne turbat. Pariuții îngrijii de-a o mântal, au trimis-o în institutul „Pasteur“ din Budapesta, unde timp de două săptămâni a primit injecțiuni necesare în contra eruperii morbului firos. După două săptămâni medicii au demis pe pacientă sub cuvēt, că orice primejdie este delăturată. Duree însă, că nu a fost așa, căci deja pe tren cătră casă a isbucit boala grozavă, care a prefăcut pe frumoașă d-șoară în o furie turbată, sărind la pasageri cu voința de a-i mușca. Pasagerii au părăsit cupei cuprinsii de spaimă, ear' călăzii venind înăntuntru au prins și legat pe nenorocita ființă, care în felul acela a făcut de ris știința „positivă“ a medicilor. Boala va fost transportată în spitatul din Timișoara, unde în ziua proximă deja a murit.

VIEAȚA SOCIALĂ.

O serată.

În seara Sfântului Ioan, s'a dat în Sibiu o mică, dar' plăcută petrecere.

Conducătorul corului bisericesc II. Banciu, dela biserica gr.-cat. din loc spre a-și dovedi recunoștința și înalta stimă, cătră rev. dl Ioan Russu, protopopul gr.-cat. devotat pistor și zelosul lucrător, care își serbia ziua onomastica, a întocmit o serată cu un program scurt, dar' foarte bine ales.

Această convenire socială s'a arangiāt în încăperile spațioase ale școlii gr.-catolice.

Întrând sērbătoritul protopop în sala școlii, numerosul public il primi cu însufēșite: să trăsască. După aceea s'a executat programul cu deplină dexteritate și cunoștință spre îndestularea participanților.

II. Banciu în puține cuvinte salută pe sērbătoritul, rugându-l să primească, ca semn de iubire, și devotament această manifestare.

Protopopul Ioan Russu, mulțumeste într-o vorbire frumoasă coriștilor arătând însemnătatea artelor și în special a cântului bisericesc.

Mulțumeste apoi și publicului de fațu pentru prețioasa d'lugere ce i-a făcut la al 69-lea an al vieții.

După aceasta a urmat o petrecere cu joc, veselă și animată.

În pauza de mează-noapte la o cină comună părintele N. Togan, în cuvinte bine alese salută pe vice-presidentialul corului I. Dănilă și pe publicul de fațu, care n'a pregetat a lua parte la această convenire.

După aceasta părintele I. Costin, închină totu sănătatea și îndelungă păstorie a frunțșilor bisericești, cari prin srguința și activitatea lor, au zidit o clădire atât de frumoasă cum este școala sub al cărui acoperământ s'a putut întocmi această convenire.

Posta redacțiunii.

Neogoe Radu-Coleag, București. Listele de subscripțiune pentru biserica română de la Sager încă n'au fost exmisse. Puteți însă deschide o listă, pe care o alăturăm sumei ce veți trimite.

Mai nou.

Școlalele grănițerești.

Representanța fondului foștilor grănițeri regimentul I. își ține acum adunarea generală aici în Sibiu.

După cunoscuta ordinațiune ministerială, prin care aceste școlale au fost declarate de comunale, trebuie să primim cu interes deosebit la această adunare.

Astăzi la 9 ore a. m. s'a ținut prima ședință sub presiul baronului D. Ursu, fiind de fațu 26 reprezentanți. Ca încredințat al guvernului e de fațu baronul Szentkereszty, comitele Hunidoarei, care suplinește pe Zeyk Dăniel, comitele Albei-inferioare.

După deschiderea ședinței baronul Ursu a fost ales de președinte, care a și primit în considerare greutăți situației, accentuând, că nu se cuvine a părăsi steagul.

După raportul comitetului s'au ales trei comisii, de câte 5 membri: comisiunea, școlară, financiară și petiționară.

Între cei de fațu s'nt și Dr. Augustin Bunea, secretar metropolitan din Blaj, deputatul Dr. Șerban, căpitanul Stejar, și alții.

În ședința de mâne vine punctul cel mai interesant ce e de făcut față cu ordinațiunea ministerială? Mâne vom da raport detailat.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Viena, 20 Ianuarie n. Tribunalul suprem al țerii a declarat, că candidații boemi de advocat pot să depună jurământul și în limba boemă.

St.-Petersburg, 20 Ianuarie n. Parechia împărătească va călători la Marea-Mediterană și vor cerceta și pe marele arhiduce moștenitor.

Madrid, 20 Ianuarie n. Generalul Weyler e hotărât să continue războiul, fără a se dimite la crudelități. Generalul Marin, guvernator al insulei Portorico rămâne în Cuba până la sosirea generalului Weyler.

Budapesta, 21 Ianuarie n. Ieri o deputațiune de Jidovi s'au prezentat la ministrul Wlassics și i-au predat un Memorand în cauza autonomiei bisericești a Jidovilor cerēnd permisiune pentru ținerea unui congres. Ministrul li-a promis și asigurat tot ajutorul, dar' a zis, că în anul millenar nu se poate permite ținerea congresului. (Ce pagubă! Red. „Trib.“)

Căldindarul zilei.

22 Ianuarie n. 1896.

Iulian: Păr. Grigorie Nis. Gregorian: Vineație. Soarele: răsare 8.07 apune 8.56 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 21 Ianuarie n. 8 ore dimineața.

Table with columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura și înălțimii din Observații, Direcția și vântul, etc.

Din țeară 21 Ianuarie n. 7 ore dimineața.

Table with columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și mărta).

Sosiți în Sibiu.

În 21 Ianuarie n. 1896.

Hotel „Meltzer“. N. Todoran, protopop din Târnava-mare. A Sever, privatier din Brașov. V. Schuster, jud. și A. Negra, căpitan din Deva. N. Pop, proprietar. N. Grossi și G. Verin, comercianți. L. Munteu, econom din Sina. S. Dregesan, invățător din Drăgăș. V. Comșa, preot din Kopcael.

Hotel „Imperatul Romanilor“. Dan, protopop din Făgăraș. Dr. Comșa cu familia din Făgăraș. Dr. Șerban, de utat din Budapesta. Dr. Bunea din Blaj. Rosenberg, Froh și Somasy, comercianți din Viena.

Hotel „Neuschöner“. Baronul Szentkereszty, ispan și L. Petsch, contabil din Deva. Kordina, inspector de mine din Brașov. I. Lang, privatier din Budapesta. S. Fleischer din Budapesta. Palkovits și C. Csörgöfi din Viena, toți voiajieri. Grünfeld, comerciant din Meiaș.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Mercuri, 22 Ianuarie n. 1896:

„Die Kameraden“.

Comedie în 3 acte.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 18 Ian. n. 1896.

Table with columns: Săminte, Calitatea per hect., Prețul per 100 obliogr. dela până, etc.

Table with columns: Săminte, vechi ori noue, Sotal, Calitatea per hect., Prețul per 100 obliogr. dela până, etc.

Table with columns: Săminte pe botanici, Calitatea per hect., Prețul per 100 obliogr. dela până, etc.

Table with columns: Produsele diferite, Sotal, Calitatea per hect., Prețul per 100 obliogr. dela până, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 21 Ianuarie n. 1896

Table with columns: Hartie-monetă română, Cump. 9.6 vënd., 9.63, Lire turcești, 10.50, 10.60, etc.

Bursa din Budapesta.

Din 18 Ianuarie n. 1896

Table with columns: Renta de aur ung., Renta de aur rom., Renta de argint ung., etc.

Bursa de Viena.

Din 18 Ianuarie n. 1896

Table with columns: Renta de aur ung., Renta de aur rom., Renta de argint ung., etc.

Bursa de București.

Table with columns: Din 5 Ian. v. - 4 ore p. m., Cassa, Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baiteș. Proprietar: Pentru T. L. Albini sub secestru; Iosif Marschall.

La domnul EMILIAN MICU în Ohaba-Sârbească p. u. Batta-Krassó, Ungaria

se află următoarele cărți de vânzare din biblioteca sa și anume:

[3270] 1-1

List of books for sale, including titles like 'Densușian A., Din Voacsiimul latin român', 'Aron T., Apendice la istoria lui I. Maier', etc.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură...

LEGEA VETERINARĂ și BOALELE CONTAGIOASE

De Tormay Béla.

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra de la

Institutul Tipografic în Sibiu.

Pentru „Institut Tipografic“ T. Liviu Albini sub secestru: Iosif Marschall.

Două cărți folositoare pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC IN ECONOMIA RURALĂ compus de cei 12 preoți intemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

A eșit de sub tipar: HOMO SUM. ROMAN DE GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Institutul Tipografic în Sibiu.

Se află de vânzare la „Institutul Tipografic“ în Sibiu Călimdaru „Lumea Ilustrată“ pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri, împreună cu porto postal.

Institut tipografic în Sibiu. A eșit de sub tipar și se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului Andreiu baron de Șaguna sau luptele naționale-politice ale Românilor 1846-1873

de NICOLAE POPEA, arhiepiscopul și metropolitul

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.